

Odešel „nepředmětý“ Hejdánek

Martin Shabu

in: Lidové noviny, 33, 2020, č. 100, str. 3 (29. 4.)

- ♦ nekrolog, česky, vznik neuveden,
- ♦ obituary, Czech, origin n.a.,

Odešel „nepředmětný“ Hejdánek

Martin Shabu, 29. dubna 2020, Lidové noviny

Člověk ani bůh nejsou věci. A podle toho bychom k nim měli přistupovat. Nepředmětnost patřila k hlavním tezím Ladislava Hejdánka, filozofa a výrazné osobnosti Charty 77, který ve věku 92 let zemřel.

PRAHA Byl tvrdý na sebe a stejné nasazení očekával od spolupracovníků. Tak si bude Ladislava Hejdánka, o jehož smrti informoval Český rozhlas, pamatovat Jakub Jínek, ředitel nakladatelství Oikoymenh. Jeho vznik Hejdánek v 70. letech inicioval. „Byl to velice energický a rozhodný člověk, což se projevilo i v jeho čelním střetu s bývalým režimem. Byl v dobrém slova smyslu nekompromisní. Neměl slitování ani se svými žáky. Bylo o něm známo, že když jste k němu přišel na konzultace, řekl vám, abyste přečetl deset knih. Po dvou dnech se zeptal, jak se vám líbily. Očekával obrovské výkony. To byl typický Hejdánek,“ řekl LN Jínek.

To se neobešlo bez následků. Během normalizace Hejdánek nemohl působit na akademické půdě ani nesměl veřejně vystupovat. V 80. letech proto pořádal bytové semináře. Na Univerzitě Karlově vyučoval po roce 1989.

Hejdánek se hlásil k tradici českého myšlení ztělesněné T. G. Masarykem či Emanuelem Ráblem. Věnoval se převážně vztahu mezi filozofií a teologií.

„Jeho hlavní myšlenka byla, že tu je nepředmětná výzva, což má náboženské konotace, která není uchopitelná v běžných pojmech. Člověk se s ní setkává jako s osobní výzvou. Každý je volán. Je to transformace předmětného modelu, kdy ze všeho děláte věci, do volání, že důležité věci, jako jsou vztahy s druhými lidmi nebo bůh, nejsou předměty. To je hejdánkovská filosofie,“ přiblížil LN docent filozofie Jínek. V souvislosti s Hejdánkovým úmrtím nakladatelství Oikoymenh chystá vydat část jeho spisů.

V komunistickém kriminálu

V 50. letech Hejdánek spoluvytvořil reformní evangelické hnutí Nová orientace a v 60. letech spolupracoval s časopisem Tvář. Účastnil se dialogu křesťanů s marxisty.

Po krátké epizodě ve Filozofickém ústavu ČSAV (1968–1971) byl ale zatčen a odsouzen na devět měsíců. Šest z nich strávil ve vazbě. Později byl amnestován.

Krátce po vzniku Charty 77 se stal jejím mluvčím. Tuto roli na sebe vzal podruhé v roce 1979 po zatčení Václava Bendy a Jiřího Dienstbiera.

V roce 1987 obdržel stipendium a čestný doktorát na univerzitě v Amsterdamu. Patřil rovněž mezi iniciátory samizdatových Lidových novin. Docenturu na Univerzitě Karlově získal až v roce 1990, o dva roky později byl jmenován profesorem.

V letech 1990 až 2005 vedl katedru filozofie na Evangelické teologické fakultě UK. Vyznamenán byl mimo jiné Cenou Jana Palacha (1984), francouzským Řádem umění a literatury (1992) či Řádem Tomáše Garrigua Masaryka (1995).